

Reflecții ale Grupului Tematic „Educație, Democrație și Diversitate” al Conferinței Bisericilor Europene asupra crizei COVID-19

Următorul text nu reprezintă o declarație oficială a Conferinței Bisericilor Europene, însă anumite subiecte aduse în discuție au menirea de a contribui la dezbaterea actuală privind rolul Bisericilor în Europa precum și al crizei Covid-19.

Trăim o criză fără precedent în Europa și în întreaga lume. Oamenii nu mai pot merge la locul de muncă, membrii familiei sunt nevoiți să păstreze distanța între ei iar slujbele religioase nu sunt posibile decât într-un cadru foarte restrâns sau chiar sunt anulate pe termen nedeterminat.

Grădinițele, școlile și universitățile sunt închise. Viața socială așa cum o cunoșteam este inexistentă.

Peste tot în Europa, oamenii cu responsabilități în viața politică, societatea civilă și câmpul medical încearcă să protejeze viețile oamenilor. Măsurile luate nu sunt întotdeauna binevenite, întrucât ele încalcă profund, uneori, libertățile democratice.

În Charta Oecumenica, Bisericile afirmă că au o responsabilitate comună în Europa. Îndeosebi, acum, trebuie să medităm asupra acestei responsabilități. Sperăm că următoarele reflecții vor da prilej unor discuții deschise și fructuoase între Biserici.

„Căutați binele țării...” – Ieremia 29, 7

Guvernele din întreaga lume au luat măsuri masive de restrângere a libertăților precum: libertatea de circulație, călătorie și de adunare în grupuri – aceasta din urmă afectând, îndeosebi, libertatea religioasă, întrucât membri Bisericilor sunt obișnuiți să se adune în mod regulat și să se roage împreună. Aceste libertăți sunt elemente constitutive esențiale ale societăților democratice. Deși aceste restricții temporare, instituite pentru protejarea oamenilor, sunt de înțeles, acestea ar trebui menținute doar atât timp cât sunt necesare. În această situație de urgență, care depășește toate frontierele, încurajăm creștinii din întreaga lume să își consolideze legăturile între ei și să coopereze. Acum nu este momentul să fim introvertiți și egoiști, fie ca națiune sau Biserică, ci mai degrabă să privim cum putem ieși împreună din această situație.

Observăm cu îngrijorare că încă odată, în Europa, se ridică voci care instigă la ură și discordie.

Din ce în ce mai mulți oameni caută țapi ispășitori; discursuri ale urii sau informații false se răspândesc, în mod deosebit în media și pe rețelele de socializare. Migranții, minoritățile sau cei ce aparțin grupurilor marginalizate sunt cei mai afectați. Ne îndreptăm atenția nu doar asupra numeroșilor lucrători sezonieri și a celor din domeniul agriculturii, dar și asupra personalului medical din Europa centrală și de est, precum și la navetiștii transfrontalieri.

În acest sens, în Charta Oecumenica găsim:

Eforturile noastre comune se concentrează într-o analiză critică și în găsirea unei soluții în spiritul Evangheliei la problemele politice și sociale. Pentru că prețuim persoana și demnitatea fiecărui om ca fiind chipul lui Dumnezeu, apărăm valoarea absolut egală a tuturor indivizilor.

„De te va întreba în viitor fiul tău...” , Deuteronom 6, 20

În societățile noastre, școlile publice sunt un instrument important de socializare. Ele au ca obiectiv să ofere educație tuturor și, de asemenea, să lupte contra inegalităților. În vremea învățământului la distanță, aceste inegalități ies în evidență. Diferențele din cadrul învățământului de acasă scad oportunitățile copiilor care provin din medii defavorizate. Educația joacă un rol esențial în tradiția iudeo-creștină. Considerăm că este de datoria

Bisericii să contribuie la modelarea societății prin educație. Nu este vorba doar de transmiterea cunoștințelor; trebuie promovată comunitatea prin elementul său unificator. Educația joacă un rol precis în dezvoltarea vieții sociale și în creșterea individului. Ea pregătește tinerii pentru a lua parte la cetățenie democratică și veghează asupra conștiinței lor culturale. Toate aceste elemente sunt esențiale în promovarea unei coexistențe pașnice într-o societate responsabilă și justă din punct de vedere social.

Constantăm cu îngrijorare că persoanele marginalizate din punct de vedere social și cele sărace sunt puternic afectate în această perioadă de izolare și că se simt excluse.

Ne îngrijorăm pentru familiile unde copiii, femeile și bărbații sunt amenințați de violența domestică. Deoarece nu există un contact prin intermediul școlilor sau al locurilor de muncă, aceste cazuri ar putea rămâne ascunse. Este de datoria fiecăruia să observe dacă există violență domestică în vecinătatea sa.

Pe durata acestei crize, elevii și profesorii lor se confruntă cu întrebări existențiale referitoare la suferință, la moarte, la viață și Dumnezeu. Acolo unde Bisericele sunt implicate în educație, fie că vorbim de școlile publice sau de cele private, pot fi necesare acum, mai mult ca niciodată.

Este ceea ce declară Charta Oecumenica:

Credința noastră ne ajută să învățăm din lecțiile trecutului și să facem din credința creștină și dragostea de aproapele o sursă de speranță pentru morală și etică, pentru educație și cultură, și pentru viața politică și economică, în Europa și în toată lumea.

„Să ținem mărturisirea nădejdi cu neclintire...” Evrei 10, 23

Actuala criză nu se va încheia de pe o zi pe alta. Cu toate că nu cunoaștem încă amploarea acestei crize, suntem chemați să reflectăm la ziua de mâine. Speranța la „noul Ierusalim” nu ne permite să fim simpli spectatori. Dimpotrivă, ca Biserici, ar trebui să contribuim activ la modelarea viitorului Europei. Aceasta include o discuție sinceră și deschisă în Bisericile noastre, într-un spirit fratern, care ia în considerare marile provocări legate de construirea unei Europe juste și unificate social. Trăim speranța creștină că „Dumnezeu face toate lucrurile noi”. Speranța noastră ne unește și ne încurajează să împărtășim și să contribuim la o lume mai dreaptă prin tradiția noastră creștină, prin experiența noastră de democrație și prin punerea în valoare a drepturilor omului. După cum este scris în epistola către Evrei 10, 23-24: „Să ținem mărturisirea nădejdi cu neclintire, pentru că credincios este Cel ce a făgăduit, și să luăm seama unul altuia, ca să ne îndemnăm la dragoste și fapte bune”.

Să fie credință în loc de frică, nădejde în loc de disperare și dragoste în loc de ură.

În Charta Oecumenica găsim următoarele:

Bisericile încurajează unitatea continentului european. Fără valori comune, unitatea nu e durabilă. Suntem convinși că moștenirea spirituală a creștinismului constituie o forță de inspirație ce poate îmbogăți Europa. Pe baza credinței noastre creștine ne angajăm pentru o Europă umană și socială, în care se prevalează drepturile omului și valorile fundamentale ale păcii, justiției, libertății, toleranței, implicării și solidarității.

Alcătuit de membrii Grupului Tematic pentru Educație, Democrație și Diversitate din cadrul Conferinței Bisericilor Europene.

Strasbourg, aprilie 2020.

Translated by:

Dr. Alexandru Ojică,
Romanian Orthodox Metropolis of Western and Southern Europe,
Romanian Orthodox Church